

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, OKETOPA 21, 1886.

“TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1880.”

He Panuitanga ki nga Tangata e whai take ana ki te Whenua kia mohiotia ai te Wahi me te ra e tu ai te Kooti hei whakawa i o ratou take.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga pihi whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te 23 o nga ra o Nowema, 1886, o te Kooti Whakawa Whenua Maori ki Niu Paremata. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo aua whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tiwhikete ki te hunga i kitea tona tika e te Kooti: heoi ano, he tino whakaotinga tenei; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri. Ka kitea te mapi o te whenua, mehemea kua oti te ruuri, ki te Tari o te Kai-whakawa Tuturu i Niu Paremata.

NA ERUINI RIKIHANA,

Tari Kooti Whenua Maori Mo te Rehita.
Whanganui, Oketopa 21, 1886.

Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua mo te Takiwa hoki.	Nga rohe.
1	Paora Herekiū	Pakatia . . .	Haunga he raina.

HE PANUITANGA.

Mo etahi Pihi Whenua kia Wahia.

Tari Kooti Whenua Maori,
Whanganui, Oketopa 21, 1886.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko a te nohoanga o tenei Kooti ki Niu Paremata, i te Takiwa o Taranaki, a te 23 o nga ra o Nowema, 1886, te whakarangona ai nga tono a nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, kia wahia, kia roherohea nga whenua i roto in nga Karauna Karaati e mau nei nga ingoa i te rarangi tuarua, ko te Takiwa kei te rarangi tuatoru.

A, i runga i te mana o Tekihana 7 i roto i te “Ture Wehewehe Whenua Maori, 1882,” ko nga tangata katoa kei a ratou tetahi Karauna Karaati ranei, tetahi Pukapuka Whakatuturu ranei, mo nga whenua kua tonoa nei kia wehea, ka whaka hua nei kia whakatakotoria aua pukapuka ki te araro o te Kooti at e wa e noho ai taua Kooti.

NA ERUINI RIKIHANA,

Mo te Rehita.

Nama.	Ko nga ingoa o nga tangata i tonu kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tonu kia roherohea.	Te Takiwa.
1	Ngapaki Te Puni, Hoana Te Puni	Oeo . . .	Taranaki.
2	Ani . . .	Oeo . . .	Taranaki.
3	Patchana . . .	Oeo . . .	Taranaki.
4	Tiate . . .	Oeo . . .	Taranaki.
5	Hana Tungehe . . .	Pohokura . . .	Taranaki.
6	Hana Tamihana . . .	Pahautuhia . . .	Taranaki.
7	Mihi Korama Te Whata . . .	Tekihana 44, Urenui, me Tekihana 49, Taone o Urenui	Taranaki.
8	Mihirama Te Whata . . .	Tekihana 3, Poraka 93, Raleigh ki te Hauauru	Taranaki.
9	Hera Ana Inuwaitai . . .	Mokotunu . . .	Taranaki.
10	Ngapei Ngatata . . .	Purakau . . .	Taranaki.
11	Wiremu Tako Ngatata . . .	Purakau . . .	Taranaki.
12	Paranihi Tukoko, Tuhiu, Te Patihana, Tu Kiri-kau, Makareta Te Ahuroa, Taukauwau, Tu Monga, Tu Anini, Te Motunui, Tihirua, Totara, Paringatai, Uia, Te Awhi, Te Ripinga, Rangipilo, Pikau, Mata, Hinerangi, Tachonga, Paukirangi, Matake, Huru, Te Wari, Rangiterowaka, Ngana, Matekohuru, Nganikau, Puti, Toroa	Pahautuhia . . .	Taranaki.

PANUITANGA.

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Whanganui, Oketopa 21, 1886.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, kei te nohoanga o tenei Kooti ki Niu Paremata, a te 23 o nga ra o Nowema, 1886, te whakawakia ai te take o nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, ki nga pihi whenua a nga tangata kua mate, e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuarua, ko nga pihi whenua kei te rarangi tuatoru. Mehemea kua tuhituhi pukapuka Wira te tangata mate i tona oranga ma te kaitono e kawe mai taua Wira ki te Kooti.

NA ERUINI RIKIHANA,

Mo te Rehita.

Naama.	Ko te ingoa o te taugata o ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te taugata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.	Naama.	Ko te ingoa o te taugata o ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te taugata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
1	Henare Taraika ..	Hacana Ketu..	Tekihana 70, Waitara ki te Hanauuru.	24	Haromi ..	Pirihira ..	Tekihana 5, 6, 7, 8, Poraka 35, Taone o Waitara ki te Hanauuru.
2	Ngata Mahau ..	Waiho ..	Tekihana 1, Waitara.	35	Haromi ..	Pirihira ..	Tekihana 31, 10 eka, Taone o Waitara ki te Hanauuru.
3	Rawiri Kapa ..	Ilita Mana ..	Tekihana 31, 10 eka, Waitara ki te Hanauuru	36	Haromi ..	Pirihira ..	Tekihana 3 me 5 Poraka 100, Taone o Raleigh.
4	Rakera ..	Ropoama Pona ..	Tekihana 3 me 5 Poraka 100, Taone o Raleigh.	37	Haromi ..	Pirihira ..	Tekihana 94, Pukearua Taone.
5	Rakera ..	Rupuha ..	Tekihana 2, Poraka 52, Taone o Raleigh.	38	Haromi ..	Pirihira ..	Tekihana 31, Poraka 1, Upper Waitara.
6	Rakera ..	Rupuha ..	Tekihana 5, Poraka 2, Taone o Raleigh	39	Kraia Ngamuka ..	Wirihana Piro	Tekihana 26, Urenui.
7	Reihio Waaka ..	Whareaupaki ..	Waiongana.	40	Eruwini Rangirihau	Hami Puanu ..	Tekihana 20, Urenui.
8	Reihio Waaka ..	Whareaupaki ..	Pukearua.	41	Eruwini Rangirihau	Rehera Puanu	Waipapa.
9	Hami Te Raro ..	Pirimona Uetonga	Rota 48, Hua.	42	Hari Pataka ..	Hera Hinerua..	52 Taone, Pukearua.
10	Hakaria Tangaika	Tuhangai ..	Orimupiko.	43	Hari Pataka ..	Hera Hinerua..	Tekihana 68, Mimi X.
11	Maraina Roma ..	Mata Wharapuhi	Tekihana 63, Poraka 10, Mimi.	44	Horomona ..	Karira ..	Tekihana 2033, Taone o Taranaki.
12	Metapere Pene Te Pahi	Ruhia Noti ..	Tekihana 68, 10 eka, Waitara.	45	Karepa te Whetu ..	Wi te Aroi ..	Tekihana 59, Poraka 7; me Tekihana 10, Waitara.
13	Metapere Pene Te Pahi	Ruhia Noti ..	Tekihana 68, 5 eka, Waitara.	46	Matu Ngahina ..	Ria Ngahina ..	Tekihana 10, Poraka 95, Waitara ki te Hanauuru.
14	Metapere Pene Te Pahi	Ruhia Noti ..	Tekihana 2, Poraka 58, Raleigh.	47	Metiria ..	Hone Uruhia ..	Tekihana 2051, Nu Paremata.
15	Rawiri Kapa ..	Rupuha ..	Tekihana 2, Poraka 52, Raleigh.	48	Mere Naera ..	Inia Pahia ..	Tekihana 5, Poraka 4, Waitara, me Tekihana 28, Poraka 1, Upper Waitara.
16	Rawiri Kapa ..	Rupuha ..	Tekihana 5, Poraka 2, Waitara.	49	Patihana ..	Honehira Rangiharamata	Tekihana 92, Poraka 7, Section 2; Poraka 11, Waitara.
17	Rawiri Kapa ..	Rupuha ..	Tekihana 41, Waitara.	50	Raumoa Pamariki..	Pamariki Raumo	Tekihana 17, me 21, Poraka 4, Te Mimi.
18	Rawiri Kapa ..	Rupuha ..	Tekihana 3 me 5, Poraka 100, Waitara.	51	Tamarua ..	Tipene Kokapu	Tekihana 93, Poraka 7; me Tekihana 4, Poraka 11, Waitara.
19	Waka Te Kotua ..	Wi Te Aroi ..	Tekihana 39, 8 eka, Waitara.	52	Rangiribia ..	Rangitiaia ..	Tekihana 3 M. V.; me Tekihana 2, M.N.I, Takiwa ruri o Te Keepi.
20	Waka Te Kotua ..	Wi Te Aroi ..	Tekihana 46, 5 eka, Waitara.	53	Kahui ..	Kongutuawa ..	Ngatitamaron-go.
21	Waka Te Kotua ..	Wi Te Aroi ..	Tekihana 1, Poraka 95, Raleigh.	54	Kahui ..	Takaraku ..	Ngatitamaron-go.
22	Hari Wakarua ..	Hera Hinerua..	Te Kiripi.	55	Te Kohu ..	Taratuterangi..	Ngatitara.
23	Paranihi ..	Ihaia ..	Tekihana 11, Poraka 46, Waitara.	56	Hoera Patene ..	Tahuna, Paora Tutaha, me Hurikaupapa	Tekihana 20, Poraka 4; Tekihana 8, Poraka 5; Tekihana 30, Poraka 9; Tekihana 3, Poraka 10, Takiwa ruri o Te Keepi.
24	Tipene Warahi ..	Wiera Warahi..	Tekihana 73, 5 eka, Waitara.	57	Matu Whangaroa..	Hakaraia ..	Tekihana 53, Taone o Urenui.
25	Tipene Warahi ..	Hori Toroa ..	Tekihana 73, 5 eka, Waitara ki te Rawhiti.	58	Riria te Matata ..	Aperahama te Kani	Tekihana 10, Waitara ki te Rawhiti.
26	Waipua ..	Riwhai Te Ahu	Onairo.		Riria te Matata ..	Aperahama te Kani	Tekihana 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, Poraka 16; me 5, 7, 9, 11, Poraka 17, Waitara ki te Rawhiti.
27	Ani Hotene ..	Huhana ..	Tekihana 6, Poraka 95, Raleigh.				
28	Ani Hotene ..	Ani Karipa ..	Tekihana 46, Waitara ki te Rawhiti.				
29	Ani Hotene ..	Ani Hotene ..	Tekihana 39, 8 eka, Waitara ki te Hanauuru				
30	Ani Hotene ..	Hotene Pukekaikaia	Tekihana 48, 70 eka, Waitara ki te Rawhiti.				
31	Epiha Karoro ..	Waimapuna ..	Tekihana 66, Poraka 10, Te Mimi.				
32	Karo Hotene ..	Herewini ..	Tekihana 38, 19 eka, Waitara ki te Hanauuru				
33	Haromi ..	Pirihira ..	Poraka 90, Taone o Waitara.				

Naama.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taku mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.	Naama.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taku mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
59	Heni te Rau ..	Riwai Taupata	Tekihana 61, Pukearuru.	77	Wire Komene ..	Komene Tupoki	Tekihana 18, Poraka 4; Tekihana 42, Poraka 5; Tekihana 4, Poraka 10; Tekihana 1, Poraka 11; Takiwa ruri o Te Keepe.
60	Heni te Rau ..	Riwai Taupata	Tekihana 4, 5, Poraka 1, Upper Waitara; Tekihana 41, Poraka 4, Waitara.	78	Wire Komene ..	Turaukura Mere	Tekihana 18, Poraka 4; Tekihana 42, Poraka 5; Tekihana 4, Poraka 10; Tekihana 1, Poraka 11; Takiwa ruri o Te Keepe.
61	Matiu Whangaroa..	Hakarara ..	Tekihana 2, Poraka 10, Mimi; Tekihana 10, Pukearuru e Taone	79	Rona ..	Watene Rona ..	Tekihana 10, Poraka 92, Raleigh ki te Hauauru.
62	Matiu Whangaroa..	Nopera ..	Tekihana 69, Poraka 10; Tekihana 17, Pukearuru e Taone	80	Hori Kokako ..	Rupuha ..	Tekihana 2, Poraka 52, Waitara ki te Hauauru.
63	Matiu Whangaroa..	Ruruhira ..	Tekihana 70, 72, Poraka 7, Waitara.	81	Heni Te Rau ..	Riwai Taupata	Tekihana 23, Poraka 4, Waitara.
64	Matiu Whangaroa..	Kepa Ngapapa	Tekihana 3, 9, Poraka 1, Upper Waitara.	82	Hera Eruiui ..	Te Aka ..	Tekihana 1, Poraka 1, Oco.
65	Te Rangihaeata..	Aomahuta ..	Tekihana 19, Poraka 4; Tekihana 5 me 7, Poraka 5; Tekihana 6, Poraka 10; Tekihana 3, Poraka 11; Takiwa ruri o Te Keepe.	83	Hera Eruiui ..	Te Koro ..	Tekihana 1, Poraka 1, Oco.
66	Te Rawharitua ..	Riwai te Ahu ..	Tekihana 67, Poraka 7; Tekihana 30, Poraka 11; Waitara.	84	Horima Peopeo ..	Roiki Hakihaki	Tekihana 95, Poraka 7; me Tekihana 5, Poraka 11, Waitara.
67	Te Rawharitua ..	Hana Hiroa ..	Tekihana 57, 10 eka, Waitara ki te Hauauru	85	Horima Peopeo ..	Peti Hakihaki	Tekihana 64, Poraka 7; me Tekihana 18, Poraka 11, Waitara.
68	Ruka ..	Manuwaerorua	Tekihana 12, Poraka 11, Ngaere; Tekihana 3 me 4, Poraka 2, Hawera.	86	Pou Eratuhu ..	Marei ..	Tekihana 18, Poraka 4; me Tekihana 4 me 2, Poraka 10; me Tekihana 1, Poraka 11, Takiwa ruri o Te Keepe.
69	Ruka ..	Reremoana ..	Tekihana 12, Poraka 14, Ngaere; Tekihana 3 me 4, Poraka 2, Hawera.	87	Pou Eratuhu ..	Tutewhakaiho	Tekihana 1, Poraka 5; me Tekihana 1, Poraka 6; me Tekihana 5, Poraka 10, Takiwa ruri o Te Keepe.
70	Taihaere ..	Hii te Ao ..	Tekihana 19, Poraka 4; Tekihana 5 me 7, Poraka 5; Tekihana 6, Poraka 10; Tekihana 3, Poraka 11; Takiwa ruri o Te Keepe.	88	Ani Rameka ..	Rangitiatia ..	Tekihana 3, Poraka 5; me Tekihana 3, Poraka 11, Takiwa ruri o Te Keepe.
71	Whatarau Ariki ..	Tuaruhe ..	Tekihana 6, Poraka 14, Opunake.	89	Porikapa ..	Rawiri Watino	Part 1, Suburban, Waitara.
72	Whatarau Ariki ..	Tuaruhe ..	Tekihana 8, Poraka 13, Opunake.	90	Taramotu ..	Rangiao ..	Tekihana 18, Poraka 4; me Tekihana 4 me 2, Poraka 5; me Tekihana 4, Poraka 10; me Tekihana 1, Poraka 11, Takiwa ruri o Te Keepe.
73	atarau Ariki ..	Tuaruhe ..	Tekihana 11, Poraka 14, Opunake.	91	Paratene Nikorima	Timoti Nikorima	Tekihana 2, 11, Ngatirahiri Poraka.
74	Whatarau Ariki ..	Tuaruhe ..	Tekihana 41 me 43, Poraka 14; Opunake.	92	Tapihana..	Hone Koroheke	Tekihana 114, 5 eka, Waitara ki te Hauauru.
75	Whatarau Ariki ..	Tuaruhe ..	Tekihana 12, Poraka 14, Opunake; Tekihana 24 me 11, Poraka 2, Oco.				
76	Whatarau Ariki ..	Tuaruhe ..	Tekihana 1, Poraka 1, Oco.				

Nā. ng.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.	Nā. ng.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa te whenua.
93	Te Oro Aneti ..	Aneti Haumoariki	Tekihana 20, Poraka 4; me Tekihana 8, Poraka 5; me Tekihana 30, Poraka 9; me Tekihana 3, Poraka 10, Takiwa ruri o Te Keepi.	115	Hami Te Raro ..	Iharaira Te Tuki	Tekihana 77, Waitara.
				116	Hami te Raro ..	Pipi Matiu ..	Tekihana 77, Waitara.
				117	Hera Ana Inuwaitai	Hanati te Haumoariki	Mokotunu.
				118	Hera Ana Inuwaitai	Mere Ana te Mōngaroa	Mokotunu.
				119	Rangipuri ..	Rangiteaio ..	Tekihana 54, Poraka 13; me Tekihana 8, 9, 11, Poraka 14, Ngaere; Tekihana 55 me 56, Poraka 1; me Tekihana 1 me 2, Poraka 2; Takiwa ruri o Hawera.
94	Reihana Te Uru ..	Paraone Tutere	Tekihana 13, Poraka 95, Waitara ki te Hauauru.				Whareroa.
95	Kuru ..	Kopekope ..	Tekihana 13, Poraka 2, Ngaere.	120	Mere Ngapaka ..	Kahumatonga	He kuata eka kei te Taone o Ohau (Wai-ngongoro).
96	George Stockman ..	Tanira Pohewa	Wahio 4 me 12, Ngatirahiri Poraka, Waitara.	121	Eruera te Uamarangi	Hapi te Uanga	He kuata eka kei te Taone o Ohau (Wai-ngongoro).
97	George Stockman ..	Rahira Paoro ..	Wahio 4 me 12 Ngatirahiri Poraka, Waitara.	122	Riria Komene ..	Tamara Pire ..	Tetahi wahio o Tekihana 8, Poraka 4; nga Tekihana 2 me 4, Poraka 10; Tekihana 1, Poraka 11, Takiwa ruri o Te Keepi.
98	Eruini ..	Rihara Puana ..	Wahio 1 me 10 Ngatirahiri Poraka, Waitara.				Wahanga 25 o te Porohita, No. 1; Oakura
99	Hakaria Tangaika	Mohi Rahui ..	Tekihana 20, Poraka 4; me Tekihana 8, Poraka 5; me Tekihana 30, Poraka 9; me Tekihana 3, Poraka 10, Takiwa ruri o Te Keepi.	123	Paratene ..	Hoani ..	Wahanga 26 o te Porohita, No. 1; Oakura
100	Hakaria Tangaika	Mohi Rahui ..	Tetahi wahio o te Orimupiko Poraka, Opunake.	124	Paratene ..	Timoti ..	Wahanga 24 o te Porohita, No. 1; Oakura
101	Wi Kingi Te Kaponga	Wi Piti Kaponga	Wahio 2 me 11, Ngatirahiri.	125	Paratene ..	Hoera Nikorima	Wahanga 24 o te Porohita, No. 1; Oakura
102	Wi Kingi Te Kaponga	Wi Kingi Kaponga	Wahio 135, Waitara ki te Hauauru.	126	Charles Carr, in trust for John Carr	Ngahoro ..	Tetahi wahio o te Karaati No. 3800; Tekihana 131, Poraka 4, Takiwa ruri o Waimate; Tekihana 60, Poraka 1, Takiwa ruri o Hawera.
103	Mere Pataka ..	Mere Te Rapoutu	Wahio Pukekoatu.	127	Heni te Rau ..	Haurangi Pihuka	Tekihana 24 me 25, Poraka 11, Urenui.
104	Mere Pataka ..	Reihana Tamara	Tetahi wahio o Pukekoatu.	128	Turei Nikorima ..	Hoani ..	Tekihana 17, Ahuahu, kei te "Town Belt," Oakura.
105	Huru ..	Ihaka Ramira	Tekihana 73, Waitara, W.	129	Turei Nikorima ..	Timoti ..	Tekihana 18, Ahuahu, kei te "Town Belt," Oakura.
106	Rameka ..	Miriamia Te Hoki	Tekihana 79, Waitara, W.	130	Turei Nikorima ..	Hoera Nikorima	Tekihana 16, Ahuahu, kei te "Town Belt," Oakura.
107	Tamati Kawera ..	Tamati Ohua ..	Tekihana 20, Poraka 4; me Tekihana 8, Poraka 5; me Tekihana 30, Poraka 9; me Tekihana 3, Poraka 10; Takiwa ruri o Te Keepi.	131	Rai Waikauri ..	Mata Kuratuli	Tetahi taha o Tekihana 62, Waitara rāto
108	Matiu Warematangi	Hura Paoho ..	Orimupiko (Opunake).	132	Ema Oriwia Titore	Oriwia Tipene ..	Tetahi taha o Tekihana 80, Waitara Rato
109	Henare Tarautoa ..	Hakopa Tikorangi	Tekihana 957 (Niu Paremata).	133	Raumoa Pamariki, Ngarero Pamariki, Huripari Pamariki	Hariata Horomananga	Tekihana 40, Poraka 11, Mimi.
110	Haira Ngataerua ..	Hakopa Tikorangi	Tekihana 957 (Niu Paremata).	134	Hera Rauiri ..	Manurau ..	Tetahi wahio o 3 me 9, Ngatirahiri Poraka.
111	Rangi Te Ngangana me tetahi atu	Hoani Wharekawa	Tekihana 1, Poraka 5; me Tekihana 1, Poraka 6; me Tekihana 5, Poraka 10, Takiwa ruri o Te Keepi.	135	Patara ..	Wi Tamihana te Neke	Tekihana 8, Ahuahu, kei Oakura.
112	Rangi Te Ngangana me tetahi atu	Hoani Wharekawa	Tekihana 126, Okato.	136	Tutange Waionui ..	Manurau ..	Otoa.
113	Hera Ana Whakauriki	Mereana Mōngaroa	Mōkōtunu (Okato).	137	Tutange Waionui ..	Titaha ..	Otoa.
114	Hami Te Raro ..	Ropoama Karawa	Tekihana 63, Waitara.	138	Hakopa Horopapera	Horopapera ..	Nama 129, Hua
				139	Hakopa Horopapera	Horopapera ..	Nama 130, Hua

Nama.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te wheenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te wheenua.	Nama.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te wheenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te wheenua.
140	Whero	Tupeka	Tekihana 5, Poraka 2; Tekihana 3, Poraka 3; Tekihana 3 me 4, Poraka 6, Takiwa ruri o Hawera.	154	Metiria	Karua	Tekihana 2022, Taone o Nu Paremata.
141	Whero	Tupeka	Tetahi wahi o te Porohiti mo te hapu o Hamua, kei Whareroa.	155	Metiria	Horu Utubia ..	Tekihana 2351, Taone o Nu Paremata.
142	Whero	Tupeka	Tekihana 12, Poraka 14, Ngaere; Tekihana 2 me 5, Poraka 4, Takiwa ruri o Hawera.	156	Keita	Tamihana te Neke	Tekihana 8, Aluahu, takiwa o Oakura.
143	Raumoa Pamariki, Ngarere Pamariki, Huripari Pamariki	Hariata Horomaunga	Urenui.	157	Keita	Tamihana te Neke	Tekihana 17, Nama 1, Oakura Hauranga.
144	Heni te Rau ..	Haurangi ..	Urenui.	158	Keita	Tamihana te Neke	Tekihana 75, Poraka 7; me Tekihana 11, Poraka 11; Takiwa ruri o Waitara.
145	Te Mira	Tini	Tetahi wahi o Tekihana 54, Poraka 13; nga Tekihana 8, 9, 11, Poraka 14, Takiwa ruri o Ngaere; nga Tekihana 55 me 56, Poraka 1; me nga Tekihana 1 me 2, Poraka 2, Takiwa ruri o Hawera.	159	Hera Ana Inuwaitai, Te Whakaanariki te Tete	Hanati te Hau-moariki	11 eka, Te Punahe, Okato.
146	Te Mira	Tonga	Tetahi wahi o Tekihana 54, Poraka 14; nga Tekihana 8, 9, 11, Poraka 14, Takiwa ruri o Ngaere; nga Tekihana 55 me 56, Poraka 1; me nga Tekihana 1 me 2, Poraka 2, Takiwa ruri o Hawera.	160	Tara	Mibi Uremuariki	Tetahi wahi o Tekihana 13 Poraka 1 me 2 me 4, Poraka 5; Tekihana 4, Poraka 10; me Tekihana 1, Poraka 11; Takiwa ruri o Te Keepi.
147	Te Aio	Poutu	Tetahi wahi o Tekihana 54, Poraka 14; nga Tekihana 8, 9, 11, Poraka 14, Takiwa ruri o Ngaere; nga Tekihana 55 me 56, Poraka 1; me nga Tekihana 1 me 2, Poraka 2, Takiwa ruri o Hawera.	161	Herewini ..	Rehara	Tetahi wahi o Matarikoriko (Tekihana 35), Takiwa ruri o Waitara.
148	Mere Teira ..	Teira Manuka ..	Tetahi wahi o te Orimupiko Poraka.	162	Mere Taura ..	Kirirangana ..	Tetahi wahi o Tekihana 133, Waitara ki te Hangarau.
149	Tiate Ngarongo ..	Nopera	Tekihana 49, Taone o Pukearuhe.	163	Wiremu Keopa ..	Ropoana Rupu-pa, rana ko Itakera	Tetahi wahi o Tekihana 34, Waitara ki te Hangarau.
150	Tiate Ngarongo ..	Nopera	Tekihana 99, Urenui Taone	164	Pi Katene	Katene Tuwhakaruru	Tetahi wahi o Tekihana 20, Poraka 1; Takiwa ruri o Hawera.
151	Keita	Tamihana te Neke	Tetahi wahi o Nama 154, Oakura Town belt.	165	Pi Katene	Wiremu Katene	Tetahi wahi o Tekihana 131, Poraka 4, Takiwa ruri o Waimate; tetahi wahi hoki o Tekihana 60, Poraka 1, Takiwa ruri o Hawera.
152	Tiate Ngarongo ..	Nopera	Tekihana 64, Poraka 10, Mimi.	166	Matiu Warematangi	Rona Matiu ..	Tetahi wahi o Orimupiko Poraka.
153	Arapata Taitei ..	Netaia	Etahi wahi o nga wahanga 2 me 11, Ngaitirahiri Poraka.	167	Whero	Hamuera Tahuna	Tetahi wahi o te Ngaititara Poraka.
				168	Whatarauariki ..	Tuaruke Tomohiti	Etahi wahi o nga Tekihana 41 me 45, Poraka 14; Opunake.
				169	Mihi Rahira ..	Taura Pohewa	Etahi wahi o nga Tekihana 4 me 12, Ngaitirahiri Poraka.
				170	Kotia Ihua	Taibaere	Tetahi wahi o Tekihana 19, Poraka 4; nga Tekihana 5 me 7, Poraka 5; Tekihana 6, Poraka 10; me Tekihana 3, Poraka 11; Takiwa ruri o Te Keepi.

Nama.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
171	Kotia Huia ..	Taihaere ..	Tetahi wahi o te Ngatitara Poraka.
172	Katene Epaha Karoro	Epaha Karoro..	Manga Awa-kino.
173	Katene Epaha Karoro	Epaha Karoro..	Mokau Mohakaitino Nama 1.
174	Katene Epaha Karoro	Epaha Karoro..	Mokau Mohakaitino Nama 2.
175	Katene Epaha Karoro	Epaha Karoro..	Poutama.
176	Katene Epaha Karoro	Epaha Karoro..	Tetahi wahi o Nama 3 me 9, Ngatirahiri Poraka.
177	Arapata ..	Te Tami Horina	Tetahi wahi o Nama 5 me 8, Ngatirahiri Poraka.
178	Ta Kingi ..	Heni..	Tekihana 41, Poraka 15; Takiwa ruri o Kaupokonui.
179	Ta Kingi ..	Heni..	Nga Tekihana 61, 65, Poraka 3; 132 me 133, Poraka 4; Takiwa ruri o Waimate.
180	Pihihira Tamihana Te Neke, Keita Te Makere	Wiremu Tamihana Te Neke	Tekihana 1, Okura, 5 eka 2 paati.
181	Pihihira Tamihana Te Neke, Keita Te Makere	Wiremu Tamihana Te Neke	Ahuahu, 8 eka 3 paati.
182	Pihihira Tamihana Te Neke, Keita Te Makere	Wiremu Tamihana Te Neke	Raotehunia, Onaero.
183	Pihihira Tamihana Te Neke	Wiremu Tamihana Te Neke	Te Iringa.
184	itangiwhetu ..	Kaitaua ..	Tetahi wahi o Tekihana 15, Poraka 13; Takiwa ruri o Ngaero.
185	Rangiwhetu ..	Kaitaua ..	Tetahi wahi o Tekihana 131, Poraka 4; Takiwa ruri o Waimate.
186	Rangiwhetu ..	Kaitaua ..	Tekihana 60, Poraka 1; Takiwa ruri o Hawera.
187	Rangiwhetu ..	Kaitaua ..	Tetahi wahi o Tekihana 20, Poraka 1; Takiwa ruri o Hawera.
188	Porikapa ..	Rawiri Watino	Wahanga Nama 8 o te Porohiti Nama 3, Puketotara
189	Parete Teira ..	Karo Teira ..	Tetahi wahi o te Tekihana 33, Waitara, ki te Hauauru
190	Parete Teira ..	Karo Teira ..	Tetahi wahi o te Tekihana 30, Waitara, ki te Hauauru
191	Parete Teira ..	Karo Teira ..	Orimupiko.
192	Kuru ..	Katene Hotene	Tekihana 96, Poraka 7; me Tekihana 7, Poraka 11; Takiwa ruri o Waitara.

PANUITANGA.

HU whakaatu tenei kia mohiotia ai, kua oti nga Turo Whenua katoa o te Paramete kua pahure atu nei te perahi ki te reo Maori, me te whakarapopoto ki roto ki te pukpuka kotahi: a i te mea he mea pai kia mohio nga Maori ki nga Ture e pa ana ki nga mea e whai-tikangatia ana e ratou, ka tukua atu etahi o ana pukapuka Ture ki nga whare hoko a etahi o nga Kai-hoko pukapuka i nga taone nunui takoto ai, hei hoko atu ki nga Maori; ko te utu, kotahi hereni mo te pukapuka kotahi.

NA TE RUHI.

Tari Maori, Ponoke, Oketopa 16, 1886.

KUA pai Te Kawana ki te whakatu i a

PEPENE EKETORE o Karakariki,

hei Ateha i raro i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886."

JOS. A. TOLE,

NA TE TORO,

Mo te Minita mo te Taha Maori.

Tari Maori, Ponoke, Oketopa 16, 1886.

KUA pai Te Kawana ki te whakatu i a

HONE MAROANE, o Oromahoe,

hei Ateha mo te Takiwa o te Kai-whakawa Tuturu o Pei-whairangi (Bay of Islands); i raro i nga tikanga o "Te Ture Whakatakoto Ritenga mo nga Kai-whakawa Tuturu, 1867," "Te Ture Kooti ki nga Takiwa Maori, 1858," me "Te Ture Whakatikatika i nga Ritenga o te Ture Kooti ki nga Takiwa Maori, 1852."

JOS. A. TOLE,

NA TE TORO,

Mo te Minita mo te Taha Maori.

Tari Maori, Ponoke, Oketopa 16, 1886.

KUA pai Te Kawana ki te whakatu i a

TE WINITANA TUPOTAHU, o Kihikihi,

hei Ateha mo te Takiwa o te Kai-whakawa Tuturu o Waikato, i raro i nga tikanga o "Te Ture Whakatakoto Ritenga mo nga Kai-whakawa Tuturu, 1867," "Te Ture Kooti ki nga Takiwa Maori, 1858," me "Te Ture Whakatikatika i nga Ritenga o te Ture Kooti ki nga Takiwa Maori, 1852."

JOS. A. TOLE,

NA TE TORO,

Mo te Minita mo te Taha Maori.

Panuitanga i raro i "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1883."

(c.s.) WM. F. DRUMMOND JERVOIS, Kawana.

HE PANUITANGA.

NOTEMEA kua whakataua te whenua i roto i te Kupu Apiti ki tenei ki etahi tangata Maori o Niu Tirenī i raro i etahi tikanga here, a kua puta te tono kia unuhia taua here:

Na he whakaatu tenei kia mohiotia ai tera ka unuhia tonutia te here i runga i taua whenua e Te Kawana, ma pahure nga ra e ono tekau i muri ma i te perahitanga o tenei Panuitanga ki te *Gazette* me te *Kahiti*.

He mea tuku atu i raro i te ringa o His Excellency Sir William Francis Drummond Jervois, Kawana o te Koroni o Niu Tirenī, he mea whakaputa ano i raro i te Hiri o taua Koroni i te Whare o te Kawana i Ponoke, i tenei te rua tekau-ma tonu o nga ra o Hurae, i te tau o to tatou Ariki kotahi mano e waru rau e waru tekau ma ono.

HONE PARANIHĪ,

Minita mo te Taha Maori.

TE TE ATUA TONGIA TE KUINI.

KUPU APITI.

TERA pihi whenua katoa i te Kaute o Piako, e 45 eka 1 ruiri e 27 paati i te ruritanga, nui ake iti iho ranei, ko tetahi wahi o Tekihana Nama 15, Poraka 1X., i te Takiwa Ruri o Te Aroha, ara ko te wahi o te Ngawha kua ruritia hei whakarahi atu mo nga eka tawhito o te Ngawha o Te Aroha.

Panuitanga i raro i "Te Ture Whakaitikatika i nga Ture Whenua Maori, 1883."

NOTEMEA kua whakaturia a Karanama Te Whakahaeko raua ko Arihia Wehipehana hei Kaitiaki i raro i nga tikanga o "Te Ture Whakahaere i nga Whenua Tuturu o nga Maori, 1867," me nga Ture Whakaitikatika i taua ture, mo nga take me nga paanga o Hamahona Irena, Tamihana Karanama, me Rauoterangi, tangata Maori o Niu Tirenī, i roto i te whenua e mau nei te whakaaturanga i raro i te Kupu Apiti ki tenei, kei te takoto hoki te tikanga here ki runga ki taua whenua, a kua puta he tono kia unuhia ana here.

Na, he whakaatu tenei kia mohiotia ai e meingatia ana kia unuhia tonutia te here i runga i aua take me aua paanga, ina pahure nga ra e ono tekau i muri mai i te perehitanga o tenei Panuitanga ki te *Gazette* me te *Kahiti*, he mea kia taea ai e aua Kai-tiaki te reti i taua whenua, mo nga tau e rua tekau-ma-tahi timata mai i te 1 o nga ra o Hanuere, 1885.

He mea tuhi i Poneke i tenei rima o nga ra o Akuhata i te tau o to tatou Ariki kotahi mano e waru rau e waru tekau-ma-ono.

HONE PARANIHII,
Minita mo te Taha Maori.

KUPU APITI.

TERA pihi whenua katoa i Otaki e tata ana ranei ki Otaki, roto i te Takiwa Porowinitanga o Poneke, e mohiotia ana ko Pukehou, Nama 4b, e 279 nga eka 16 paati, i roto.

Panuitanga i raro i "Te Ture Whakaitikatika i nga Ture Whenua Maori, 1883."

NOTEMEA kua whakaturia a Teraita Tonihu, hei Kai-tiaki i raro i nga tikanga o "Te Ture Whakahaere i nga Whenua Tuturu o nga Maori, 1867," me nga Ture Whakaitikatika i taua ture, mo nga take me nga paanga o Arekai tera Te Ra, Piripi Te Rawariki me Hinewai, tangata Maori o Niu Tirenī, i roto i te whenua e mau nei te whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, kei te takoto hoki te tikanga here ki runga ki taua whenua, a kua puta he tono kia unuhia ana here.

Na, he whakaatu tenei kia mohiotia ai e meingatia ana kia unuhia tonutia te here i runga i aua take me aua paanga, ina pahure nga ra e ono tekau i muri mai i te perehitanga o

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tirenī e GEORGE DDBSBURY, Kai-ta o te Kawanatanga, Poneke.

tenei Panuitanga ki te *Gazette* me te *Kahiti*, he mea kia taea ai e aua Kai-tiaki te reti i taua whenua, mo nga tau e rua tekau-ma-tahi timata mai i te 1 o nga ra o Hanuere, 1882.

He mea tuhi i Poneke i tenei iwa o nga ra o Hurae i te tau o to tatou Ariki kotahi mano e waru rau e waru tekau-ma-ono.

HONE PARANIHII,
Minita mo te Taha Maori.

KUPU APITI.

TERA pihi whenua katoa i Otaki, i roto i te Takiwa Porowinitanga o Poneke, e mohiotia ana ko Pukehou, Nama 4E, Tekioau Nama 2 e 75, nga eka i roto.

PANUITANGA.

TE MAKARINI *Scholarships*.

Poneke, Hurae 19, 1886.

ERUA *Scholarships* e tukua ana i ia tau i te Karete Maori i Te Aute, Haaki Poi, ki nga tamariki Maori i puta ake to ratou matauranga i otahi. o £35 e puta ana i te tau ki ia tamaiti (a e rua hoki tau o puta ana ka mutu) ko aua *Scholarships*, he mea tuku i raro i nga tikanga kua whakatakotoria e nga Kai-tiaki o nga moni mo nga Makarini *Scholarships*. Kua oti te whakaatu ki roto ki "Nga Kupu Tohutohu mo nga Kura, 1884." Ka tu te uiuinga matauranga ki nga wahi e mohiotia ana o pai ana hei haerenga atu mo nga tamariki a te 20 me te 21 o nga ra o Tibema, 1886.

Ko nga tamariki e mea ana kia uiuia ta ratou matauranga me tuku pukapuka atu ki te Kai-titiro Kura, i te Tari o nga Kura i Poneke, whakaatu i to ratou hiahia kia haere atu ratou ki te uiuinga matauranga, ko taua whakaturanga me tuku atu i roto i te miera i mua atu o te 31 o nga ra o Oketopa, e haere ake nei.

Ko nga kape o nga pukapuka whakaatu i nga tikanga kua whakatakotoria o nga Kai-tiaki me te ahu o te pukapuka e meingatia ana kia tuhia e te tamaiti e mea ana kia uiuia tona matauranga kei nga Kai-whakaako o nga Kura Maori, nga Kura nohoanga tamariki, nga Hekeretari o nga Kura Poata, me te Hekeretari o nga Kura e takoto ana, a me tono atu ki a ratou.

NA TE POPI,
JAMES H. POPE.
Kai-titiro i nga Kura Maori.